

CoPPRa als preventie tegen

Sinds de aanslagen op de Twin Towers in New York, in de Londense metro, op het Madrileense spoornet en de mislukte aanslag op een lijnvlucht vanuit Amsterdam eind december 2009, staat terrorisme hoog op de Europese agenda. Het project CoPPRa legt een van de sleutels in de strijd tegen radicalisering en terrorisme in handen van de eerstelijns-politie zoals de wijkwerking.

*Tekst Stefan Debroux
Fotografie Lavinia Wouters*

BRUSSEL – Niemand wordt als terrorist geboren. Onderzoek toont aan dat terrorisme een gewelddadige uitbarsting is van doorgedreven radicalisering. Wie uiteindelijk de daad bij het woord voegt en een terroristische aanslag pleegt, heeft een stapsgewijs radicaliseringsproces doorlopen waarbij onderweg meestal bepaalde 'signalen' tot uiting komen. Vanuit dit standpunt zou het mogelijk zijn om preventief op te treden, op voorwaarde dat die signalen tijdig worden gedetecteerd.

In de aanpak van radicalisering is 'de gemeenschap' een belangrijke bron van informatie. Gemeenschapsgerichte informatie omvat de alledaagse kennis van wat er reilt en zeilt in een buurt, de ervaringen van bewoners, hun bezorgdheden, angsten en observaties. Gemeenschapsgerichte informatie verwerven, vergt subtiele kneepjes. Het vergt alvast een openheid voor diverse culturen, talen en gewoonten en de vaardigheid om een vertrouwensrelatie op te bouwen, vooral in wijken met een cumulatieve achterstand, maatschappelijke achterstand, onderklassevorming en etnische spanningen... kortweg, wijken met een klassieke voedingsbodem voor frustratie en radicalisering.

Vanuit dat oogpunt staat het belang van een politie die aanwezig is in de gemeenschap én weet wat er leeft, buiten kijf. De wijkwerking en andere eerstelijns-politiediensten vervullen hier een sleutelrol.

CoPPRa: de doelstellingen

CoPPRa staat voor **Community policing and prevention of radicalisation**. Projectleider Jean-Pierre Devos licht de doelstellingen toe: "Onze eerste betrachting is het ontwerpen van een zakboekje dat de eerstelijns-politieambtenaar kan helpen om aandacht te hebben voor signalen van radicalisering in een vroeg stadium. Om een zo gebruikersvriendelijk mogelijk product te leveren, is voorzien in de vertaling in de 23 officiële Europese talen. Daarop voortbouwend willen we een opleiding aanbieden aan de politiemensen in de 27 lidstaten van de Europese Unie (EU). In een later stadium zou deze opleiding via het Cepol (zie p. 22) kunnen worden georganiseerd. Een derde doelstelling is het bundelen van goede praktijken binnen de 27 EU-lidstaten rond de hamvraag *Hoe kan een eerstelijns-politieambtenaar in samenwerking met andere partners het verspreiden van radicale ideeën counteren?*"

radicalisering

Detectie en preventie

Het project verdeelt de rol van de eerstelijns politieman/vrouw in twee luiken: detectie en preventie. Eddy Greif licht dit toe: "Detectie betekent dat de eerstelijns-agent aandacht heeft voor signalen die kunnen wijzen op radicalisering. Het zakboekje dat we in het CoPPRa-project ontwikkelen, is bedoeld als praktisch hulpmiddel met onder meer een oplistijng van een aantal indicatoren die mogelijks wijzen op radicalisering. We vertrekken hierbij niet van nul, maar op basis van materiaal dat al beschikbaar is binnen gespecialiseerde politiediensten."

Eenmaal de signalen van radicalisering waargenomen, is het zaak gevat te reageren. Niet zozeer door repressie – tenzij er strafbare feiten worden gepleegd – maar door samenwerking en partnerschappen te smeden met een brede waaier van maatschappelijke actoren. Dat kan gaan om lokale overheden zoals een stadspreventiedienst, scholen, straathoekwerkers, religieuze organisaties, enz. In dit preventieve luik staat 'over het muurtje kijken' en het delen van goede praktijken centraal. De 'muurtjes' zijn de Europese landsgrenzen...

Apotheose in Antwerpen

De officiële kick-off van het project vond plaats in november 2009 met vertegenwoordigers uit de deelnemende landen. In een strak tempo zijn draftversies klaargestoomd van het zakboekje en van de handleiding voor de trainers die de opleiding zullen verstrekken. Die voorstellen zijn in bredere kring besproken tijdens een overlegmoment begin maart. Op een expertenmeeting eind mei is de laatste hand gelegd aan beide producten. Het orgelpunt van het CoPPRa-project is een Europese conferentie die in september 2010 in Antwerpen zal plaatsvinden. Dan komen onder meer de goede praktijken aan bod. ★

PARTNERS IN HET CoPPRa-PROJECT

Europees antiterrorismecoördinator Gilles de Kerchove gaf in 2008 de voorzet om een aantal initiatieven uit te werken rond gemeenschapsgerichte politiezorg en preventie tegen radicalisering. Zweden pakte de aanvoordersband op. Naar aanleiding van het Belgisch EU-Voorzitterschap nam de federale politie het voortouw met het project CoPPRa.

Er bestaat een breed draagvlak voor het project. De partners zijn de Raad van Europa en de volgende landen en diensten:

- België: De geïntegreerde politie
- Bulgarije: General Directorate Security police en State Agency for National Security
- Cyprus: Counter Terrorism Office Department
- Denemarken: Centre for Prevention – Danish Security and Intelligence Service
- Finland: Universiteit van Tampere, Police College of Finland and Police Department of Ministry of Interior
- Germany: State Police of North Rhine Westphalia
- Letland: State Police of the Republic of Latvia
- Luxemburg: Police Grand-Ducale
- Nederland: Politieregio Amsterdam-Amstelland en de Nederlandse Politieacademie
- Verenigd Koninkrijk: Prevent Delivery Team – ACPO
- Zweden: Swedish Security Service